

# Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

#### Abonamentul

Pe un an: 24 lei  
Pe 6 luni: 12 lei  
Pe 3 luni: 6 lei

#### Articolele și corespondența

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu,  
str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se  
înapoiază. — Scrisorile nefrancate se retuză.

#### Prețul inserțiunilor

un cm.<sup>2</sup> 60 Bani pentru odată; dacă se publică de  
mai multe ori se dă rabat corespunzător.  
Inserțiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Tel.  
grafului Român, Sibiu, strada 1 Mai Nr. 35.

## O aniversare măreață

S-au împlinit 40 de ani de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, care marchează începutul unei noi epoci istorice nu numai pentru Rusia, ci și pentru toate țările din lume.

Patruzeci de ani în viața unui om sînt destul de mulți. Patruzeci de ani în viața istorică a popoarelor nu sînt așa de mulți, cînd știm că istoria durează de mii de ani și viața popoarelor se măsoară tot cu mii de ani. Cu toate acestea cei patruzeci de ani sînt așa de plini de roadă, încît rămii uimit cum s-au putut înfăptui atîtea într-un timp istoric așa de scurt.

Ce era Rusia cu 40 ani în urmă? — Era un stat cu o industrie slab dezvoltată și o agricultură înapoiată, nivelul de trai și cultural al poporului muncitor, exploatat și asuprit, fiind foarte scăzut. Ce a devenit această țară înapoiată în patruzeci de ani? — U. R. S. S. este astăzi unul din cele mai puternice și mai înaintate state ale lumii. Atît pe plan intern, cît și pe plan extern, U. R. S. S. a realizat și realizează progrese uriașe. Și dacă cu patruzeci de ani în urmă U. R. S. S. era singurul stat socialist din lume, înconjurat de vrăjmășia tuturor statelor capitaliste, care căutau să-l nimicească, acum s-a constituit marea familie a popoarelor socialiste, care reprezintă o forță însemnată pe plan internațional. După pilda Uniunii Sovietice alte și alte țări au pășit pe calea deschisă de Marea Revoluție Socialistă din Octombrie și pilda lor este o permanentă atracție spre o viață nouă pentru toate popoarele pămîntului.

Iată numai cîteva din realizările celor patruzeci de ani. Fabricile, minele, întreprinderile au fost naționalizate, fiind luate din mîinile capitaliștilor și declarate bun al întregului popor. Astfel s-au pus bazele industriei socialiste, care s-a dezvoltat într-un ritm neîntîlnit în statele capitaliste. Astfel pe cînd în S. U. A. producția de energie electrică de la 1929 pînă în 1956 a crescut de 6 ori, în Uniunea Sovietică a crescut de 31 ori. Așa și în alte sectoare. În comparație cu Rusia de dinainte de 1917, Uniunea Sovietică în 1956 a produs de 11 ori mai mult oțel, de 9 ori mai mult

petrol, de 15 ori mai mult cărbune și de 100 ori mai multă energie electrică, iar producția pe întreaga industrie a fost de 30 ori mai mare decît în 1913. În 1960 — conform noului plan cincinal — producția industrială a U. R. S. S. va fi de 45 ori mai mare ca în 1913.

Aceste date arată că U. R. S. S. s-a transformat în o mare putere industrială. Folosind toate cuceririle științei și tehnicii moderne, Uniunea Sovietică a pus în funcțiune prima centrală atomo-electrică din lume, construiește noi centrale atomo-electrice și un vapor spărgător de gheață cu motor atomic, folosind astfel energia atomică în scopuri pașnice.

Acelaș avînt a luat și agricultura. După Marea Revoluție din Octombrie moșierii, în urma naționalizării pămîntului, au fost expropriați și pămîntul s-a împărțit țăranilor săraci în folosință veșnică. În decurs de 12—14 ani, pe calea liberului consimțămînt țăranii muncitori s-au asociat și au întemeiat gospodării agricole colective, colhozuri. Astfel a luat ființă agricultura colhoznică, agricultura care are posibilități de creștere a producției nelimitate. Lucrînd uniți, pe pămînturi întinse, cu mașini agricole și după metodele agrotehnice cele mai avansate, colhoznicii au reușit să dea producții record de cereale, de vite, lapte, unt, ouă, etc. Numai în 1956 au fost arate și însămînțate peste 36 milioane hectare terenuri virgine și întelenite din regiunile Kazahstanului, Siberiei și Uralului, adică aproape de două ori mai mult ca Anglia, Italia și Franța la un loc. Acest lucru a fost posibil numai în agricultura socialistă.

Dezvoltarea industriei și agriculturii socialiste are ca urmare creșterea nivelului de trai a poporului muncitor. La dispoziția lui stau cantități sporite de produse industriale și agricole. Oamenii sovietici se alimentează mai bine, se îmbracă mai bine, au locuințe mai bune, folosind toate ușurările ce le aduce tehnica modernă în viața lor. Trecerea la ziua de lucru de 7 ore, reducerea timpului de lucru în zilele de sîmbătă și ajun de sărbători, stabilirea zilei de lucru de 6 ore pentru tinerii între

16—18 ani, mărirea pensiilor, desființarea taxelor de la școlile medii și superioare, trimiterea în locuri de odihnă și stațiuni balneare, și alte măsuri — dovedesc ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii.

Odată cu nivelul de trai s-a ridicat și nivelul cultural. Învățămîntul elementar (7 ani) de mult este general obligatoriu. Acum se face trecerea spre învățămîntul mediu (10 ani) general obligatoriu. În învățămîntul superior studiază aproape 2 milioane de studenți, adică de peste două ori mai mulți decît în toate țările capitaliste din Europa la un loc. S-au scris multe opere literare de valoare, s-au făurit multe opere de artă de un nivel superior, s-au realizat multe cercetări științifice, descoperiri tehnice importante. Scriitorii, artiștii, savanții sovietici pot sta cu cinste alături de cei mai buni scriitori, artiști și savanți din lume.

Un semn al creșterii nivelului cultural și de trai al oamenilor muncii e creșterea vieții populației. În medie oamenii din Rusia înainte de 1917 trăiau 32 ani, în 1927 ei trăiau în medie 44 ani, iar în 1956 trăiau 64 ani. Aceasta înseamnă că omul sovietic trăiește mai bine. Tendința e ca durata medie a vieții să se apropie de 100 ani.

După aceste succese în domeniul industriei, agriculturii, culturii, ridicării nivelului de trai și cultural al poporului muncitor, poporul sovietic se apropie cu pași mari de îndeplinirea sarcinii economice fundamentale, aceia de a ajunge și depăși cele mai dezvoltate țări capitaliste în ce privește producția pe cap de locuitor.

Ocupată cu construirea unei vieți mai bune, Uniunea Sovietică a dus în permanență o politică de pace. Politica ei externă se bazează pe principiul coexistenței pașnice, adică al conviețuirii pașnice și colaborării economice și culturale între țări cu sisteme social-politice-economice deosebite. Ea a luptat și luptă pentru dezarmare, pentru interzicerea armelor atomice și pentru folosirea energiei atomice în scopuri pașnice.

După al doilea război mondial, în care au fost înfrînte forțele hitleriste, s-au năs-



## Despre viața bisericească în U. R. S. S.

După cucerirea Constantinopolei de turci, în 1453, țarul Ioan al III-lea se considera succesorul direct al împăraților bizantini. Ioan se căsătorise cu principesa Sofia Paleologul, nepoata ultimului dintre împărații bizantini, Constantin al XI-lea Dragases.

De la această dată, au popularizat unii teologi ruși teoria moștenirii și mutării întințării Constantinopolei, cea de a doua Romă, la Moscova, care a fost numită „a treia Romă”. Dar noul stat rus nu capătă deplină libertate de acțiune decât numai după biruința asupra Poloniei catolice și asupra Suediei protestante (cf. Paneratova ș. a. Ist. U.R.S.S. București 1949, vol. I, p. 148 sq).

Biserica Ortodoxă Rusă cu centrul la Moscova, obține autocefalia (dreptul de a se conduce singură) la 1448, definitiv la 1461, iar în 1589 devine Patriarhie, acordându-i-se locul al V-lea, adică imediat după cele patru patriarhii ecumenice. Patriarhia rusă s-a menținut de la 1589 până la 1721, când a fost desființată de țarul Petru I și înlocuită cu Sinodul dirigent.

Abia în zilele instaurării regimului socialist în Rusia a fost restabilită Patriarhia rusă după cum fusese la început. Marea Revoluție Socialistă din Octombrie a adus cu sine Decretul despre libertatea de conștiință, elaborat în ianuarie 1918. Decretul acesta a avut o însemnătate covârșitoare pentru însănătoșirea vieții bisericești. Biserica ortodoxă poate să se organizeze în deplină libertate și reînființează patriarhatul.

Primul patriarh a fost Tihon. După moartea patriarhului Tihon, în 1926 a fost ridicat în fruntea Bisericii ruse Serghie.

De remarcat este faptul că Patriarhul Serghie al Moscovei n-a fost numai un teolog învățat, ci și un mare conducător al Bisericii, care a jucat un rol hotărâtor în viața Bisericii rusești.

El a fost omul ales de Dumnezeu al vremii sale, știind să unească îndrăzneala innoitoare cu înțelepciunea respectuoasă față de învățătura și tradiția Bisericii.

Patriarhul Serghie moare la 15 mai 1944, și a fost înmormântat cu mari onoruri, în ziua de 18 mai, în Catedrala „Arătării Domnului” din Moscova. Iar la 2 februarie 1945, Marele Sobor, alege cu însușire pe noul Patriarh, în persoana Prea Fericitului ALEXEI, în vârstă de 68 ani, din care 47 în slujba Bisericii. Un arhieru cu minte vioaie, cu vederi largi, iubitor de Biserică și de Patrie se așează în scaunul patriarhal al Moscovei și al întregii Rusii.

În munca de organizare a vieții interne a Bisericii ortodoxe ruse, una dintre primele preocupări ale I.P.S. Patriarh Alexei, după înscăunarea sa, a fost de a înlătura certurile religioase existente și a crea înăuntrul Bisericii unitate și pace.

În 1946, I.P.S. Sa, a avut marea bucurie de a vedea întoarcerea la sânul Bisericii Ortodoxe, a populației greco-catolice din Ucraina sudică și Galizia, în frunte cu clerul său.

La 9 martie 1946, la Lvov, un sobor condus de preotul Gavriil Costelnic luă hotărârea ruperii peceților uniației; 204 preoți iscălesc actul de întoarcere la Ortodoxie.

În 1949 revin la Ortodoxie și greco-catolicii din Rusia subcarpatică.

Unirea cu Roma făcută cu sila de regii Poloniei și ai Ungariei, a fost desființată prin voia clerului și credincioșilor, care s-au întors la sânul Bisericii mame.

Ajutorul cel mai apropiat al Patriarhului Alexei este Mitropolitul Nicolae Krutișki — vicarul

patriarhiei — cel mai cult Arhieru, unind darurile științei și de predicator cu însușirile unui mare luptător social.

I. P. S. Nicolae este membru permanent în comitetul Congresului Mondial al Partizanilor Păcii din partea Bisericii Ortodoxe Ruse, și reprezentantul Bisericii Ortodoxe Române în acest Comitet, pe timpul cât Biserica Ortodoxă Română nu va avea reprezentantul său.

În Rusia Sovietică, Biserica Ortodoxă este o mare realitate. Ea este o Biserică vie. Împărțirea Eparhiilor Bisericii Ortodoxe Ruse corespunde cu împărțirea administrativă a Statului. În fruntea ierarhiei bisericești se află Patriarhul Moscovei și al întregii Rusii. Puterea supremă în Biserică aparține soborului local, chemat în mod periodic și alcătuit din episcopi, clerici și mireni.

De Patriarhia Moscovei mai aparțin 4 Exarhate de peste graniță (din Europa de Apus, America ș.a.).

Toate bisericile, fără excepție, sînt exemplar întreținute și reparate la timp, cu mijloacele comunităților religioase. În biserici se săvîrșesc slujbele religioase în deplină libertate și sînt frecventate de mulți credincioși. Bisericile ortodoxe au preoții trebuitori.

Sub raport material, Biserica Ortodoxă Rusă din cuprinsul Uniunii Sovietice este pe deplin asigurată; veniturile bisericești nu se impun la nici un fel de impozit către Stat. Din veniturile lor, bisericile varsă un anumit procent pentru întreținerea Patriarhiei, Episcopilor și școlilor teologice (seminarii și Institute teologice).

Munca slujitorilor unui cult religios se plătește sau nemijlocit de credincioși la săvîrșirea serviciilor religioase, sau sub forma unei anumite retribuțiuni din mijloacele asociațiunii religioase.

Clerul are destule venituri; el plătește impozite pe venitul declarat autorității fiscale, conform legii. Starea materială a Bisericii Ortodoxe Ruse este pe deplin asigurată prin contribuțiile benevole din partea credincioșilor.

Libertatea conștiinței religioase este garantată pentru toate cultele.

Patriarhul Serghie, prin activitatea sa și Patriarhul Alexei au arătat că formele de conducere a Bisericii se pot schimba, dar fundamentele canonice ale vieții bisericești trebuie și pot să păstreze neschimbată puterea lor.

Dacă socotim uriașele eforturi pentru strîngerea laolaltă a tuturor credincioșilor creștini și înaltele calități spirituale, închinare de I.P.S. Patriarh Alexei pentru realizarea unității Bisericii creștine în lupta de apărare a păcii — supremul bun al omenirii — înțelegem că astăzi I.P.S. Patriarh Alexei întruhidează împreunarea armonioasă a tradiției bisericești ortodoxe cu idealul timpurilor prezente, care ne amintește de acel dar pe care Mintuitorul l-a făgăduit Ucenicilor Săi, în clipa despărțirii: „Pace las vouă, pacea Mea dau vouă”. (Ioan XIV, 27).

Biserica Ortodoxă Rusă își crește credincioșii în dragoste de Hristos; de sfinția învățatură a Domnului și în dragoste de patrie și pace. Această Biserică ține legături cu toate Bisericile ortodoxe și cu alte Biserici creștine, cu care împreună luptă pentru pacea a toată lumea.

Pr. CHIRIL PISTRUI

## Taina unei prietenii

Între Biserica Ortodoxă rusă și Biserica Ortodoxă română au existat legături prietenești pe cât de vechi, tot pe atât de strînse.

Temeiul acestor statornice legături bisericești ruso-române, l-au format mai ales trei împrejurări și anume: ambele popoare au mărturisit una și aceeași credință „pravoslavnică”, s-au găsit vecine și au avut adesea o soartă comună.

Marele Nicolae Iorga spunea cu multă dreptate că: „să nu uităm niciodată că Rușii vor rămîne deapururi vecini cu noi și noi vecini cu ei; mai mult, vecinătatea aceasta a însemnat în multe cazuri coabitare, precum și o viață de intimă și vechi colaborări”.

Netăgăduit că bisericile române au avut în trecut legături și cu celelalte biserici ortodoxe. Totuși aceste legături n-au fost atât de bogate și de statornice, ca cele cari au fost între marea biserică rusă și bisericile române.

În trecut cele două biserici surori, au avut lupte împreună, împotriva dușmanului comun care a fost: islamismul turcesc și catolicismul hrăpăreț.

„Decît o rudă în depărtare, mai bine un prieten în apropiere” spune un proverb românesc. Noi am avut un prieten, vecin, marele popor rus. Biserica noastră a aflat un însemnat sprijin în trecutul ei așa de frământat în Biserica Ortodoxă Rusă.

Datorită acestor împrejurări, dealungul veacurilor între Biserica Ortodoxă rusă și Biserica din țările române, și chiar din Transilvania, s-au încheiat legături de prietenie, care au devenit tradiționale. Aceste legături au dat roade bine-

cuvintate pentru ambele popoare. Pentru adevărarea celor de mai sus voiu aduce cîteva mărturii istorice, din care se va vedea cu prisosință, că prietenia română-rusă își găsește puternice temei și în trecutul celor două Biserici.

Cum era și firesc cele mai vechi și mai însemnate legături bisericești, au fost cele dintre Biserica din Moldova și Biserica rusă. Cel dintîi și mai însemnat moment din trecutul bisericesc ruso-român este legat de numele marelui mitropolit Petru Movilă, fiul domnului moldovean Simeon Movilă. El a îmbrăcat haină monahală în mănăstirea Pecersca din Kiev și a ajuns mai tîrziu vestitul mitropolit al Kievului. El a avut un rol foarte însemnat în viața Bisericii ruse în special și al ortodoxiei în general. A ridicat școli și a întemeiat mai multe tipografii în cari a tipărit o mulțime de cărți de evlavie și zidire sufletească, cărți de slujbă și de limpezire și apărare a dreptei credințe. În întreaga lume ortodoxă el a rămas vestit prin „Mărturisirea ortodoxă”. O deosebită grijă a purtat acest mare ierarh și fraților săi de sînge, trimițînd la Trei Sfetitele, la Govora, Cîmpulung și Tîrgoviște, meșteri tipografi, litere, clișee și podoabe de tipărit. I. P. Sf. Mitropolitul Nicolae Krutișki spune cu dreptate: „Petru Movilă nu a întrerupt legăturile cu finiturile natale, a urmărit viața bisericească de acolo, a trăit bucuriile și amărăciunile bisericii Moldo-Vlahiei și a fiilor ei duhovnicești. Marele fiu al Bisericii Române, strălucitul ierarh al Bisericii Ortodoxe Ruse din Polonia, Petru Movilă va rămîne pentru totdeauna în inimile credincioșilor din România și Uniunea Sovietică, ca un



## Taina unei prietenii

Urmare din pag. 2-a

simbol al prieteniei neîntrerupte între amândouă popoarele, între amândouă Bisericile surori”.

O mulțime de pictori bisericești ruși pictează icoane și biserici moldovene. La chemarea domnului Vasile Lupu, meșteri ruși ridică biserica Trei Ierarhi, iar în timpul lui Petru cel Mare mitropolitul Dosoftei primește de la patriarhul Ioachim al Moscovei „o tipografie întreagă, cu toate cele de trebuință și de nevoie, instrumente și cu toate sculele”.

Alexandru Lăpușneanu este cititorul „Bisericii românești” din Lvov căruia poporul îi spunea „Biserica valahă”. Cititoria lui Matei Basarab, Soveja din Vrancea, a fost zidită, cu ajutorul țarului. De asemenea mulți domni români construiesc biserici în diferite centre din Ucraina. Ruxandra, fiica lui Vasile Lupu, construiește la Rîșcov, pe Nistru, o biserică în stil moldovenesc.

Un rol deosebit de însemnat a avut în viața monahală și bisericească din Moldova și chiar și în Țara Românească, monahul Paisie Velicovschi, originar din Poltava (Ucraina). El s-a stabilit în mănăstirea Neamțu, de unde a pornit un întreg curent de înviore și înălțare a vieții monahale.

Biserica din Țara Românească încă a avut legături însemnate cu Biserica rusă. Mihai Viteazul primește vase bisericești, icoane și un aier de la Boris Gudunov. În 1597, Mihai Viteazul trimite pe episcopul Buzăului, Luca, la Moscova după milostenie în vederea refacerii bisericilor distruse de Turci și Tătari. Acesta s-a întors de la Țarul Teodor, cu daruri bogate.

Nenumărate au fost schimburile de icoane, odoare, cărți, odăjdii și alte obiecte de cult ce s-au făcut între Rusia pravoslavnică și Țările Române.

Dar și Biserica din Ardeal a avut nu puține legături cu Biserica rusă. Astfel în veacul al XVII-lea vedem pe Sf. Sava Brancovici, în fruntea unei delegații, îndreptându-se spre țarul Alexie Mihailovici, spre a obține ajutoare pentru refacerea bisericii și a mănăstirii românești din Bălgrad. El este foarte bine primit de țar și încărcat nu numai cu daruri bogate, ci primește și un hrisov care-i dădea dreptul să se mai ducă în Rusia după ajutoare.

După ajutoare în Rusia pentru repararea bisericii Sf. Nicolae a fost și protopopul Brașovului Eustație Vasilevici. El ducea cu sine plîngerile românilor ortodocși din Ardeal, cari suferise din partea eterodocșilor. Țarina i-a dat voie să facă colectă printre credincioșii din Petersburg, ea însăși dăruindu-i suma de 2500 ruble.

În veacul al XVIII putem spune că Români ortodocși din Transilvania în luptă continuă cu catolicismul asupritor, n-au găsit sprijin și ocrotire decât în Rusia ortodoxă. În deosebi țarina Elisabeta Petrovna a intervenit adesea la Viena ca să se lase liberă credința norodului românesc din Ardeal. „Și iarăși eu pentru una și aceeași credință, în care și noi cu românescul norod din Ardeal ne aflăm, n-am putut aminterea a face ca să nu stăm pentru ei și să le isprăvim rugăciunea lor”, spunea țarina.

În 1755 popa Cosma din Deal, mărturisea că mulțumită unei intervenții rusești a fost slobozit din temnița de la Alba-Iulia, unde a stat închis peste un an de zile.

Călugărul Nicodim încă a făcut mai multe călătorii în Rusia, pentru a obține ocrotirea Românilor ortodocși din Ardeal, așa cum făcuse și protopopul Nicolae Pop din Balomir.

În 1749, când țarina Elisabeta, vizită biserica din Lavra sf. Serghie, fu întâmpinată de un predicator cu cuvintele: „Se laudă Transilvania că ai sprijinit-o odată cu brațul tău, iar acum îi întinzi din nou aceeași mână spre ajutor”.

În veacurile următoare legăturile bisericești s-au menținut și s-au lărgit. O mulțime de ierarhi și clerici distinși din Biserica noastră și-au făcut studiile teologice în Rusia, ca Melchisedec, patriarhul Nicodim, Nazarie... De asemenea literatura teologică românească s-a îmbogățit prin traducerea operelor teologice ruse de seamă, cum sînt de pildă traducerile făcute de patriarhul Nicodim.

După 1944, legăturile bisericești româno-ruse au sporit și mai mult. Vizitele reciproce ce și-au făcut cele două Biserici surori, prin delegațiile conduse de întii stătătorii lor, Prea Fericitul Patriarh Alexei și Prea Fericitul Patriarh Justinian, au contribuit în largă măsură la întărirea acestor

teii prietenii bisericești. Care credincios ortodox din Ardeal nu-și aduce aminte cu emoție de vizita Prea Fericitului Patriarh a toată Rusia, Alexei, când ne-a cinstit Sibiul — centrul mitropoliei ardelenene? Și în care biserică din cuprinsul Patriarhiei Române nu s-a ascultat din frumoasele cuvântări bisericești ale aceluia nou „Gură de aur” care este I. P. Sf. Nicolae al Krutișelor?

Azi cele două Biserici sînt înfrățite nu numai prin trecutul lor de luptă comună ci și prin activitatea lor participare la marea luptă pentru pacea a toată lumea.

Biserica ortodoxă română prețuiește și se mîndrește cu prietenia Bisericii ruse, fiindcă ea s-a dovedit adevărată și reală în vremuri grele pentru credincioșii ortodocși din Ardeal. Biserica ortodoxă română caută prietenia tuturor Bisericilor ortodoxe; totuși în fruntea acestor prietenii, stă prietenia veche, încercată și desinteresată a pravoslavniciei Bisericii ruse. Spre aceasta ne povățuiește și înțelepciunea poporului care spune: „Prietenii noi să-ți faci, dar d-ai bătrâni să nu te lași”.

Prof. A. RADU

## Biserica ortodoxă rusă - apărătoare a dreptei credințe

Fără ca să țină seama de legăturile strînse ale bisericii rusești cu patriarhul din Constantinopol papii de la Roma în cursul veacurilor au încercat în repetate rînduri să catolicizeze biserica pravoslavnică a Rusiei, să-i impună ritualul roman, și rînduilele latinești.

Încă în veacul al 12-lea papa Alexandru al III-lea trimite soli la mitropolitul Ioan al III-lea să-l întrebă de credința sa. Ioan a răspuns cu viincios, expunînd învățătura bisericii ortodoxe și îndemnînd pe papa să o primească și dînsul.

Papii Onoriu III și Grigorie IX, în secolul XIII, Piu II în sec. XV, Alexandru VI, Leo X, Clemens VII, Piu IV și Grigorie XIII, în secolul XVI, au încercat să despartă biserica rusească de la credința ortodoxă prin făgăduieli și amenințări. Dar toate aceste încercări au fost respinse fără șovăială de paznicii neadormiți ai dreptei credințe de la Moscova. Aceștia arată între altele că „Roma veche a căzut în erezia apolinară, Roma nouă, adică Constantinopolul a căzut în mina musulmanilor, deci a treia Romă este Moscova”. (Karamsin: Istoria Bisericii Rusești, XI, p. 185).

Chiar și după întemeierea patriarhatului din Moscova (1589) biserica latină continuă strădaniile sale în Rusia pentru îndepărtarea poporului și a domnitorilor de la credința ortodoxă. În aceste strădanii joacă un rol însemnat ordinul iezuiților, care a făcut spărtura și în biserica noastră din Ardeal la 1698. Dar și uneltirile lor au fost zadarnice, sfărîmîndu-se ca valurile nepuțințioase de stîncă neclintită a credinței pravoslavnice.

După sinodul unionist de la Florența (1439), Roma s-a străduit să cîștige poporul rusec de partea sa, făgăduindu-i că-și poate păstra toate rînduilele bisericii sale numai să recunoască primatul papal. Înțelegerea de la Florența s-a putut încheia numai pentru că împăratul Bizanțului, Ioan Paleologul care a luat parte la sinod, a nădăjduit să-și salveze împărăția sa de primejdia turcească, prin ajutorul papei de atunci Eugen IV. Din pricina aceasta, cu toată împotrivirea violentă a poporului și clerului grec, împăratul Ioan Paleologul a încercat să înfăptuiască unirea bisericească, dar n-a reușit.

În numele bisericii rusești la acest sinod a participat mitropolitul Kievului, Izidor, care întors în țară a încercat să popularizeze hotărîrea

de unire. Marele principe Vasilie III, din a căruia încredințare a călătorit Izidor la Florența, i-a poruncit cu tărie ca să nu primească nici o schimbare a rînduilelor și a învățaturii de credință. Poporul de asemenea nu voia să audă de unire cu Roma. Din cauza aceasta și strădaniile lui Izidor de-a introduce în Rusia unirea, au dat greș. Atît marele principe, cît și sinodul episcopilor, preoților și boierilor s-au lepădat de primatul papal, iar pe mitropolitul Izidor l-au arestat. Acesta mai tîrziu cu mare greutate a scăpat din închisoare și a fugit la Roma unde a murit în anul 1463.

Dar uneltirile papilor de-a supune poporul rusec Romei nu au încetat. Ei au început de-acum să lucreze în acest scop prin preoțimea catolică ajunsă la mare bogăție și putere în Polonia. Rezistența de care s-au izbit aceste încercări în veacul XVII au dat naștere la certuri și lupte aprige pentru apărarea credinței ortodoxe, în care s-a distins mai ales mitropolitul Kievului, Petru Movilă, cel care a scris Mărturisirea Ortodoxă primită de toată biserica ortodoxă la sinodul de la Iași (1642).

Marele înțelept rus Leo Tolstoi scrie despre uneltirile clerului catolic polonez împotriva bisericii pravoslavnice rusești în felul următor:

„Cercetînd cu luare aminte luptele unirii trebuie să recunoaștem că aici nu era vorba numai de o frămîntare religioasă, ci mai mult de o dușmănie a elementelor politice contrare, de o dușmănie între două tabere neîmpăcate. Într-una se afla clerul latin-polonez, stăpîn pe mari averi, privilegii și demnități; în cealaltă, preoțimea rusească, lipsită de avere, de privilegii și înalte demnități și fără nici un drept, ca și poporul de rînd cu care împărțea soarta amară de cumplită exploatare și cu care era strîns legat sufleteste. Popa rusec petrecea la nuntă, la botez, cu țaranul muncitor, împărțind cu el bucuria, dar mai ales nesfîrșitele suferințe, necazuri, nedreptăți. De aceea poporul cu preoțimea sa simplă a rămas neclintit în credința lui pravoslavnică, cîtă vreme boierimea trecu mai ușor la unire, ba primi chiar și ritual latin. Și în vorba de toate zilele se făcea deosebire între o religie poloneză și una rusească, adică o credință domnească (boerească) și una țărănească”.

Continuarea în pag. 4



## O mare invenție a științei și a tehnicii sovietice

La sfârșitul lunii august posturile de radio și ziarele au adus la cunoștință lumii întregi, o mare invenție a științei pe care au făcut-o savanții, inginerii și tehnicienii Uniunii Sovietice. Am aflat că s-a făcut o experiență foarte reușită cu o rachetă, zisă racheta balistică, în stare să sboare dintr-un continent în altul, din Europa în America, Africa, Australia, etc.

Racheta balistică sovietică este un proiectil rachetă, la fel cu un proiectil mare de tun. Racheta, spun specialiștii, are unul sau mai multe motoare cu reacție, care se pun în mișcare pe rând. Cu fiecare motor care intră în acțiune crește viteza rachetei. Pe lângă motoare, racheta are, apoi, aparate speciale care o conduc în timpul zborului și care pot să fie comandate de pe pământ prin diferite unde, ca un aparat de radio, sau prin aparate pe care le are înăuntrul său.

Racheta sboară la o înălțime de 1.500 km., merge cu o viteză de 20.000 km. pe oră și în mai puțin de o oră parcurge jumătate din suprafața pământului. Ea urcă la fel ca proiectilul de tun, apoi cade pe o linie curbă balistică, pe locul fixat de mai înainte ca să fie distrus. Din cauza vitezei și a înălțimii sale, racheta nu poate fi văzută și urmărită ușor. De aceea efectele sale sînt cu mult mai sigure și mai groaznice decît ale avioanelor care poartă bomba atomică și cu hidrogen. Locul de plecare al rachetei se poate ascunde și se poate schimba ușor, fără să aibă nevoie de baze militare înaintate, care sînt necesare avioanelor. Racheta transportă la distanțe uriașe încărcătură de distrugere, cum este arma atomică sau arma cu hidrogen, care șterge în câteva minute de pe fața pământului un oraș cu milioane de oameni.

Invenția acestei rachete a produs o impresie profundă și a avut un efect extraordinar asupra dușmanilor păcii, care se laudau că vor ajunge primii la această armă. Ei însă n-au reușit să fabrice o astfel de rachetă. Acest lucru trebuie să dea de gîndit celor ce ar mai dori războiul, și să-i facă să înceteze orice cursă de înarmare. Prin această rachetă Uniunea Sovietică, spun ziarele, are cea mai perfectă armă de război și alături de țările lagărului socialist, va putea să conducă politica de pace a lumii și să oprească războiul.

Un ziar apusean „Die Welt”, arată că Uniunea Sovietică a întrecut S.U.A. și este în prezent singura putere din lume care dispune de „arma absolută”, adică de arma care întrece toate armele de pînă acum, de arma cea mai năpraznică, prin care se cîștigă victoria în luptă.

Racheta a venit în momentul hotărîtor din viața omenirii de azi, adică tocmai cînd adversarii păcii se pregătesc în ascuns de un al treilea război mondial. Acestora li se spune acum clar și hotărît: fiți cu grijă și cu mare atenție pentru că cine seamănă vînt culege furtună, cum zice Sfînta Scriptură; căci cine se joacă cu focul va fi ars el însuși.

Savantul american L. Pauling a prezentat la Oslo, capitala Norvegiei, un referat despre „Bomba atomică, știința și viitorul omenirii”. El a zis: „Descoperirea de către om a energiei atomice, ne silește să renunțăm la război, ca mijloc de rezolvare a problemelor internaționale. Sîntem îngrijorați nu numai de experiențele care se fac, ci și de consecințele unui eventual război atomic. Un asemenea război, ar fi o nebunie. A sosit timpul încheierii unui acord internațional”.

Comunicatul de la Moscova care anunță racheta balistică, armă teribilă de distrugere, adaugă că Uniunea Sovietică înțelege s-o pună în slujba păcii, că U.R.S.S. va continua lupta pentru încetarea experiențelor și interzicerea armelor atomice, pentru o coexistență pașnică a popoarelor cu diferite sisteme de viață socială și economică, va duce și lupta pentru dezarmare. Glasul Uniunii Sovietice se face tot mai mult auzit și ascultat în lume. Știindu-se tare, ea cheamă pe toți și toate popoarele lumii să lupte pentru binele și fericirea omenirii.

Alături de U.R.S.S. poporul nostru își exprimă voința sa dîrză de luptă „pentru pacea a toată lumea” pentru care ne rugăm și noi în biserica necontenit. El luptă pentru interzicerea experiențelor cu arme atomice, pentru dezarmare generală și pentru pace și progres, în care se găsește fericirea tuturor.

R. S.

## O aniversare măreață

Urmare din pag. 1-a

cut statele de democrație populară, care construiesc cu succes socialismul. Marea familie a popoarelor socialiste — peste 1/3 din omenire — este un bastion de neînvinși în slujba unei vieți mai bune, în slujba păcii. Tot după acest război sistemul colonial a început să se destrame: peste un miliard două sute de milioane de oameni din Asia și Africa s-au eliberat de jugul colonial și au format state independente. Lupta acestor popoare pentru independență, lupta popoarelor, care mai sînt colonii, pentru dobîndirea libertății naționale întărește frontul păcii și mersul înainte al omenirii. Uniunea Sovietică și țările socialiste sprijinesc această luptă a popoarelor din Asia, Africa și America de sud.

Acestea sînt pe scurt și în general roadele Mării Revoluții Socialiste din Octombrie. Ele ne arată clar uriașele forțe, care au fost puse în mișcare și marea cotitură istorică realizată în viața popoarelor. Insufletește de aceste realizări, popoarele Uniunii Sovietice, ca și popoarele din țările de democrație populară pășesc înainte spre o viață din ce în ce mai luminoasă. Insufletești de aceste realizări oamenii muncii din toată lumea duc lupta pentru o viață mai bună, pentru pace. Realizările din acești 40 ani sînt chezașia sigură că viitorul luminos, spre care-și îndreaptă pașii popoarele, va deveni realitate.

T. R.

## Biserica ortodoxă rusă — apărătoare a dreptei credințe

Urmare din pag. 3

Dar poporul rusesc nu și-a apărut numai credința sa cea dreaptă împotriva atacurilor catolicismului, ci el s-a făcut apărătorul credinței pravoslavnice la toate popoarele creștine din Răsărit. Acest rol și l-a putut îndeplini Rusia ca mare putere ducînd tratative rodnice cu Turcia pentru a ușura soarta celor patru patriarhate ortodoxe din Constantinopol, Alexandria, Ierusalim și Antiohia, aflătoare sub stăpînirea Islamului. Ajutorul dat de Rusia pravoslavnică creștinătății

## „Luna” artificială sovietică

La 4 octombrie 1957 s-a lansat din U.R.S.S. prima „lună” artificială. Ea are forma unei sfere (o minge), cu diametrul de 58 cm și cu greutatea de 83,6 kg. Cu ajutorul unei rachete, ea a ajuns la înălțimea de 900 km deasupra pământului și a primit viteza de 8.000 metri pe secundă. Ea se învîrte în jurul pământului și-l înconjoară în o oră și 35 minute. Se poate vedea cu ajutorul binoculului sau lunetei, în razele soarelui, cînd răsare și apune.

Pe „luna” aceasta sînt instalate posturi de radio-emisiune, care trimit semnale de radio în toate părțile lumii.

În cursul anului 1958 Uniunea Sovietică va mai lansa și alte „luni” artificiale, de o greutate mai mare ca luna aceasta. Aceste „luni” servesc la facerea de cercetări științifice la înălțimile acelea. Ținta este ca cu vremea să se ajungă la înfăptuirea de călătorii de pe pământ la planetele celelalte, cum sînt Marte, Venus, etc.

Lansarea „lunii” sovietice arată că știința și tehnica sovietică sînt mai înaintate decît știința și tehnica altor state. S. U. A. abia în 1958 plănuiește să lanseze o astfel de „lună”, dar de 8 ori mai ușoară decît „luna” sovietică.

Lumea merge înainte. Puterea minții omeniești este mare: ea pătrunde și adîncurile mării și înălțimile aerului.

răsăritene aflătoare la grea sbrîmtoare, a fost un ajutor frățesc și lipsit de orice interes național-șovin. Biserica rusească s-a purtat față de biserica greco-orientală ca o fiică recunoscătoare față de mama ei preacinstită, arătîndu-și recunoștința sa pentru binefacerile primite de la dînsa la timpul său (Biserica ortodoxă grecească a încreștinat poporul rusesc în anul 988 pe vremea prințului Vladimir).

Glasul Rusiei pravoslavnice ridicat pentru apărarea bisericii răsăritene a răsunit pentru înția dată pe vremea țarului Petru cel Mare. Acesta, în anul 1711 într-un memoriu trimis Înaltei Porți, a mustrat pe Sultanul turcesc pentru apăsarea nedreaptă a Grecilor, Valahilor, Bulgarilor și Sîrbilor ortodocși. Alte intervenții asemănătoare făcute de Rusia în favorul creștinilor ortodocși rezultă și din contractul prezentat de prințul Menșicoff Înaltei Porți Otomane în anul 1853, în care scrie că religia ortodoxă va fi apărută în toate bisericile creștine din împărăția musulmană. Reprezentanții Rusiei vor avea dreptul să ocrotească bisericile din Constantinopol și din alte orașe de sub stăpînirea turcească. Eliberarea Romîniei, Sîrbiei, Bulgariei și Greciei, cu ajutorul Rusiei, a adus și libertatea și dezvoltarea Bisericilor ortodoxe din aceste țări.

După ce s-a prăbușit puterea boierilor poloni și după ce poporul în 1944 și-a luat soarta în propriile mîini, atît în Galiția, cît și în alte părți, credincioșii și preoții greco-catolici s-au întors la sînul Bisericii ortodoxe, de la care au fost răpiți cu sila. Astfel s-au înlăturat uneltirile papalității și Biserica Ortodoxă Rusă, Biserica Ortodoxă Polonă, Biserica Ortodoxă Cehă și celelalte Biserici Ortodoxe își văd toți fiii lor duhovnicești adunați în jurul altarelor sfinte, mărturisind credința cea dreptmăritoare și rugîndu-se pentru pacea a toată lumea și înfrățirea tuturor.

N. T.